

ČESKÝ ROK

Lidové tradice a zvyky

Pavλίna Pitrová

Ilustrovala Zdeňka Krejčová

FRAGMENT

Český rok

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

FRAGMENT

Pavčina Pitrová

Český rok – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

ČESKÝ ROK

Lidové tradice a zvyky

Pavλίna Pitrová

Ilustrovala Zdeňka Krejčová

FRAGMENT

Text © Pavlína Pitrová, 2016

Illustrations © Zdeňka Krejčová, 2025

ISBN tištěné verze 978-80-253-7153-4, 1. vydání, 2025

ISBN e-knihy 978-80-253-7347-7 (1. zveřejnění, 2025) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-253-7348-4 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-253-7346-0 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

Obsah

Nový rok	6
Tři králové	8
Masopust.....	12
Morena	16
Pašijový týden	20
Velikonoční pondělí	24
Čarodějnice a stavění májí.....	26
Svatojánská noc	30
Jízda králů	32
Dožínky	34
Vinobraní.....	38
Svatováclavská pout'.....	42
Posvícení	46
Dušičky	50
Svatý Martin	52
Advent	54
Svatá Barbora	58
Svatý Mikuláš.....	60
Svatá Lucie	64
Štědrý den.....	66
Boží hod vánoční a svatý Štěpán	70

Nový rok

(1. ledna)

*Dej vám pámbu dobrýtro, na to nový lito.
Abyste měli leníček jako tenhle proutíček,
a na něm hlavičky jako tyhle hrášičky,
na ten novej rok.*

S touto říkankou obcházel děti sousedy, příbuzné a známé právě v první den nového roku. Navíc měly připravený kolední prut zvaný lito, který darovaly hospodářům. Byla to dlouhá větvíčka z trnky nebo jiného trnitého keře, kterou kluci a holčičky ozdobili barevnými papírky, mašličkami, sušeným ovocem a napučeným hráškem.

Hospodář na jaře vsadil prut na kraj pole, na němž pěstoval len (leníček), a doufal, že mu vyroste tak vysoký, jako je samotné líto. Navíc věřil, že mu prut ochrání úrodu. Malí koledníci dostali za odměnu dobroty nebo také drobné penízky. V některých krajích rozdávaly děti místo líta takzvaná štěstíčka, což byly ozdobené jedlové větvičky.

Na Nový rok by lidem nemělo hlady kručet v břiše, neměli by nic rozbít, s nikým se pohádat a ani onemocnět, protože platilo rčení: *Jak na Nový rok, tak po celý rok!* Také se doporučovalo dokončit rozdělanou práci a hospodyňky neměly všet prádlo, protože by se tím mohlo přivolat neštěstí do domu.

Co se jedlo na Nový rok?

Lidé v minulosti také vítali příchod nového roku zábavou a zpěvem. Poměrně novou pověrou je také doporučení, aby se na Nový rok nejedlo maso opeřenců (kuřat, slepic, hus). To proto, aby vám v novém roce neuletělo štěstí.

Tip pro vás:

Vyrobte si svoje „štěstíčko“

Budete potřebovat jedlovou větvičku, barevný papír a barevné stuhy. Z papírů si vystříhnete květy, které mašličkou připevníte k větvičce. Ze zbylé stuhy udělejte další mašličky a omotejte je kolem větvičky. Tu si dejte do vázičky s vodou, ať vám vydrží co nejdéle.

